

İÇİNDEKİLER

Bu “İçindekiler” şu kitabın “İçindekiler”idir: Kemal Gözler, *Kayaaltı Çiftliği Tarihi*, Bursa, Ekin, 2025, XVIII+340 s. (<https://www.kemalgozler.com/kayaalti.htm>) (Konuluş Tarihi: 2 Aralık 2025)

Önsöz	1
Giriş	5

Bölüm 1 KAYAALTI ÇİFTLİĞİ’NİN İSMİ

I. “Kayaaltı” İsmi.....	8
II. “Yeniçiftlik” İsmi.....	11
III. “Kayaaltı Çiftliği Nam-ı Diğer Yeniçiftlik” İsmi.....	12

Bölüm 2 KAYAALTI ÇİFTLİĞİ’NİN YERİ

I. Günümüzde Kayaaltı Mevkii	16
II. 1500, 1600 ve 1700’lerde Kayaaltı Kışlağı / Cemaati / Köyü / Çiftliği Tam Olarak Neredeydi?.....	20
III. Kaya Tepesi Karşısındaki Yerleşim Yeri Kalıntıları.....	21
A. Sarıyer Tepesi Yerleşim Yeri	22
1. Uydu Fotoğraflarında Sarıyer Tepesinde Görülen Bazı İzler	23
2. Yüzeyde Görülen Taş, Tuğla ve Kiremit Parçaları	23
3. Sarıyer Tepesi’nde Çıkan Sütun Başlıkları.....	27
B. Sultanbayırı’nda Sergen Kayaları Karşısındaki Yerleşim Yeri Kalıntıları.....	28
C. Sultanbayırı’nda Kaya Tepesi Karşısındaki Yerleşim Yeri Kalıntıları	30
IV. Sarıyer Yaylak ve Kışlağı	33
V. 1800’lerde Kayaaltı Çiftliği’nin Merkezi Neredeydi?.....	36
A. Çiftlik Merkezinin “Kayaaltı”ndan “Çiftlikyeri”ne Taşınması	36
B. “Yeniçiftlik”in Bulunduğu Yer: “Çiftlikyeri”	38
1. Kiepert’in Haritası	39
2. Yeniçiftlik Köyünün Kurucularından Kalan Rivayetler	40
3. Çiftlikyeri’ndeki Mezar Taşları	41
4. Onomastik Delil.....	41
5. Yüzeydeki Kalıntılar.....	41

Bölüm 3

KAYAALTI ÇİFTLİĞİ'NİN YÜZÖLÇÜMÜ VE SINIRLARI

I. 1574'te Kayaaltı Kışlağı'nın Yüzölçümü ve Sınırları.....	46
II. 1660'ta Kayaaltı Cemaatinin Yüzölçümü ve Sınırları.....	46
III. 1696'da Kayaaltı Köyünün Yüzölçümü ve Sınırları.....	47
IV. 1700'lerde Kayaaltı Köyü veya Çiftliği.....	47
V. Kayaaltı Çiftliği'nin 1800'lerdeki Sınırları ve Yüzölçümü	47
A. Kayaaltı Çiftliği Tapu Kaydı.....	48
1. Biga Sandık Emmini Tarafından Düzenlenen Rumî 1314 (Miladî 1898) Tarih ve 484 Numaralı Hüccet.....	48
2. Çanakkale Vilayeti Tapu Komisyonunun 16 Ekim 1940 Tarih ve 85 Sayılı Kararı.....	49
3. Lofça-i Cedit Köyünden Abdülfettah'ın Şura-yı Devlet Mülkiye Dairesi'ne Verdiği Rumî 21 Nisan 1323 (Miladî 4 Mayıs 1907) Tarihli Dilekçesi.....	49
4. Kayaaltı Çiftliği'nin Bir Parçası Olan Ece Gölü'nün Tapusu.....	50
B. Kayaaltı Çiftliği Devamı Lofça-i Cedit Nam-ı Diğer Yeniçiftlik Köyünün Yüzölçümü ve Sınırları	52
VI. Yeniçiftlik Köyünün Günümüzdeki Arazisinin Yüzölçümünün 36.200 Dönüm Olduğunun Resmî Bir Delil Var mı?	55
A. TKGM Parsel Sorgu Uygulamasıyla Ölçüm.....	56
B. <i>Yandex Maps</i> ile Ölçüm	58
VII. İbrahimbey Çiftliği ve Çalıburnu Çiftliği'nin Yüzölçümlerinin Toplamının 4200 Dönüm Olduğunun Yazılı Bir Delili Var mı?.....	60
VIII. 1878-1895 Yılları Arasında Komşu Köylerden Kayaaltı Çiftliği Arazisine Müdahaleler	62

Bölüm 4

1500-1800 YILLARI ARASI KAYAALTI KIŞLAĞI, CEMAATİ VE KÖYÜ

I. 1500'lerde Kayaaltı	65
II. 1600'lerin İkinci Yarısında Avarız Hanelerin Defterinde Kayaaltı	71
A. 1660 Avarız Sayımında Kayaaltı Cemaati	72
B. 1696 Avarız Sayımına Göre Kayaaltı Köyü.....	73
III. 1700'lerde Kayaaltı Köyü	74
IV. 1800'lerde Kayaaltı Çiftliği.....	74

Bölüm 5

KAYAALTI ÇİFTLİĞİ'NİN SAHİPLERİ

I. 1800'lere Kadar Kayaaltı'nın Sahipleri	78
II. 1830'ların Sonlarından 1865 Yılına Kadar Kayaaltı Çiftliği'nin Sahibi:	
Mehmet Vasıf Paşa.....	81
A. 1830'ların Sonları ile 1865 Arasında Kayaaltı Çiftliği Sahibinin Mehmet	
Vasıf Paşa Olduğunu Gösteren Deliller	81
1. 1840 Tarihli Temettüat Defteri	81
2. Yeniçiftlik Köyü Çiftlikyeri Mevkiindeki Çiftlik Kethüdası Mehmet	
Ağa'nın 1841 Tarihli Mezar Taşı Kitabesi	82
3. Defter-i Hakanî Kayıtları	82
4. Osmanlı Arşivindeki Çeşitli Belgeler	82
B. Mehmet Vasıf Paşa Kimdir?	83
C. Mehmet Vasıf Paşa'nın Eşi: Habibe Hanım.....	87
D. Mehmet Vasıf Paşa Kayaaltı Çiftliği'ni Ne Zaman ve Nasıl İktisap Etti?	90
III. 1865 Yılından 1875 Yılına Kadar Kayaaltı Çiftliği'nin Sahibi: Mehmet	
Vasıf Paşa'nın Oğlu Mehmet Rauf Bey.....	95
IV. 1875 Yılından 1890 Yılına Kadar Kayaaltı Çiftliği'nin Sahipleri: Mehmet	
Vasıf Paşa'nın Torunları Hüseyin Vasıf Bey, Emine Müzeyyen, Hatice	
Saadet ve Zeliha Hanımlar	97
V. 1890 Yılından 1895 Yılına Kadar Kayaaltı Çiftliği'nin Dörtte Üç	
Hissesinin Sahibi: James William Whittall	101
A. Satış İşlemine İlişkin Tapu Kayıtları	102
B. James William Whittall Kimdir?.....	104
C. İngiltere'nin Beyrut Konsolosu Albay Sir Henry Trotter Kayaaltı	
Çiftliği'ne Ortak Oldu mu?	109
VI. 1890 Yılından 1895 Yılına kadar Kayaaltı Çiftliği'nin Dörtte Bir	
Hissesinin Sahibi: İsmail Zühtü Bey	110
A. İsmail Zühtü Bey'in Çiftlikteki Ortaklığına İlişkin Belgeler.....	111
1. 1891 Tarihli Belgeler	111
2. 18 Şubat 1895 Tarihli Belge.....	112
3. Rumî 1311 (Miladî 1895) Tarihli Tapu Kaydı	112
4. Rumî 1314 (Miladî 1898) Tarihli Hüccet.....	112
B. İsmail Zühtü Bey Kimdir?.....	113
VII. 1895 Yılından Sonra Kayaaltı Çiftliği'nin Sahipleri	116

Bölüm 6

KAYAALTI ÇİFTLİĞİ'NİN KAHYALARI

I. Erzurumlu Mehmet Ağa	118
II. Mustafa Ağa	121
III. Nikola Breško	121
IV. Son Kahya İsmail Ağa	122

Bölüm 7**1840 TEMETTÜAT DEFTERİNE GÖRE KAYAALTI ÇİFTLİĞİ**

I. 1840 tarihli 16022 Numaralı Temettüat Defterinde Kayaaltı Çiftliği	
Kaydının Görüntüsü	124
II. Kayaaltı Çiftliği'nde Kaydedilen Arazi Türleri ve Miktarları.....	126
A. Tarla	126
B. Mera.....	126
C. Ada	127
D. Bahçe	127
III. Yel Değirmeni	128
IV. Kayaaltı Çiftliği'nin Hayvan Varlığı	130
A. Mandalar.....	130
B. İnekler.....	132
C. Develer.....	133
D. Atlar.....	134
E. Küçükbaş Hayvan Varlığı: Koyunlar.....	134
F. Arı Kovanları.....	135
V. Kayaaltı Çiftliği'nin Zenci Köleleri	136
VI. Kayaaltı Çiftliği'nin Gayrimüslim Çobanları	139
A. Nikola	140
B. Tanaş.....	141
C. Ostovyö.....	142
D. Yovan	143
E. Vulço.....	145
F. Beş Koyun Çobanının Milliyeti	146
G. Bu Koyun Çobanlarının İkili Statüsü.....	147
VII. 1840 Temettüat Defterinde Çiftlik Kethüdası Mehmet Ağa Neden	
Kaydedilmemiştir?	148
VIII. Çiftliğin Toplam Değeri ve Temettüatı	149

Bölüm 8**1844-1845 TEMETTÜAT DEFTERİNE
GÖRE KAYAALTI ÇİFTLİĞİ**

I. 1844-1845 Temettüat Defterinde Kayaaltı Çiftliği'nin Kaydının Görüntüsü	
ve Yazı Çevrimi	151
II. Tarla ve Ürünler	155
III. Mandalar	157
IV. İnekler.....	157
V. At ve Katır	157
VI. Koyunlar	157
VII. 1840'taki Develere Ne Oldu?.....	158
VIII. Ziraatta Gerileme	158
IX. Bulgar veya Ulah Koyun Çobanlarına Ne Oldu?.....	158
X. Zenci Kölelere Ne Oldu?.....	159

Bölüm 9

KAYAALTI ÇİFTLİĞİ'NDE YAŞANMIŞ OLAYLAR (1845-1895)

I. 1849'da Çiftlik Kethüdası Mustafa Ağa'nın Çiftlikten Alacağı'nın Tahsilini İstemesi.....	161
II. 1858'de Çiftlik kethüdası Nikola Breško'nun Parasının ve Eşyasının Çiftlikten Çalınması	163
III. Muhacirlerin Çiftliğe Müdahalesi Konusunda Şikâyetler	164
A. Habibe Hanım'ın 17 Aralık 1883 Tarihli Şikâyet Dilekçesi	167
B. Habibe Hanım'ın 12 Mayıs 1887 Tarihli Şikâyet Dilekçesi.....	169
C. James William Whittall ve İsmail Zühtü Bey'in 26 Mayıs 1891 Tarihli Müşterek Şikâyet Dilekçesi	171
D. Dahiliye Nezaretinin 25 Ekim 1891 Tarihli Yazısı	172
E. Dahiliye Nezaretinin 1 Kasım 1891 Tarihli Yazısı	174
F. Biga Mutasarrıflığının 3 Kasım 1891 Tarihli Cevap Yazısı	176
G. James William Whittall ve Beyrut Konsolosu Kolonel Trotter'ın Dilekçesi Üzerine Yazılan 17 Ağustos 1892 Tarihli Yazı.....	178
IV. 1892 yılında Kayaaltı Çiftliği'nin Hükûmet Tarafından Satın Alınma ve Muhacirlere Tahsisi Teşebbüsü.....	180
A. Dahiliye Nezaretinin Hicri 10 Rebiülahir 1307 (Miladî 4 Aralık 1889) Tarihli Sadarete Arzı.....	181
B. Dahiliye Nezaretinin 2 Cemaziyevvel 1310 (Miladî 22 Kasım 1892) Tarihli Yazısı.....	183
C. Dahiliye Nezaretinin Sadarete Yazdığı 15 Cemaziyelahir 1310 (Rumî 23 Kanunuevvel 1308, Miladî 4 Ocak 1893) Tarihli Yazısı.....	184
V. 1894 Yılında James William Whittall'in Oğlu Rizi'nin Kayaaltı Çiftliği'ni Ziyareti	186

Bölüm 10

1895 YILINDA KAYAALTI ÇİFTLİĞİ'NİN BULGARİSTAN MUHACİRİ 200 AİLE TARAFINDAN SATIN ALINMASI

I. Dahiliye Nezaretinin Defter-i Hakanî Nezaretine Gönderdiği 18 Şubat 1895 Tarihli Yazı.....	191
II. Ağustos 1895 Tarihli Tapu Kaydı	195
III. Biga Sandık Emmini Tarafından Loğça-i Cedit Köyünde Düzenlenen 1314 (1898) Tarih ve 484 Numaralı Hüccet	197
IV. Çanakkale Vilayeti Tapu Komisyonunun 16 Ekim 1940 Tarih ve 85 Sayılı Kararı.....	207
V. 21 Ağustos 1906 Tarihli Biga Kazası Mahkeme-i Bidayet Tasdikli İkrarname.....	210

VI. Abdülfettah'ın Rumî 21 Nisan 1323 (Miladî 4 Mayıs 1907) Tarihli Arzuhali.....	215
VII. Dört Büyük Kurucu	221
A. Muhsin Oğlu Abdülfettah (Molla Fettah)	222
B. Abdurrahman Oğlu Hacı İbrahim	228
C. Hacı İbrahim Oğlu İbrahim Ağa (Kasap İbrahim).....	229
D. Hüseyin Oğlu Mehmet (Molla Mehmet).....	230
VIII. Kayaaltı Çiftliği'nin Yeniçiftlik Köyünün Kurucuları Tarafından Satın Alınış Hikayesi.....	230

Bölüm 11

KAYAALTI ÇİFTLİĞİ'NİN 200 MUHACİR AİLE ARASINDA PAYLAŞILMASI

I. Ön Sorunlar.....	240
A. Kaynaklarımız.....	240
B. Lofça-i Cedit = Yeniçiftlik.....	242
C. Hane (Aile) = Hisse = Hissedar ("200 Hisse = 200 Hissedar = 200 Hane")	242
D. 1895'te Bir Dönüm Kaç Metrekare?	243
E. Taksimın Safhaları	246
II. Arazinin Hisselere Bölünmesi ve Hisselerin Hissedarlara Devredilmesi veya Satılması Safhası	247
A. Hatırlama: Çiftliğin Satın Alınması ve Hisselerin Oluşturulması.....	247
B. Hisselerin Hissedarlara Devri.....	248
1. 1898 Tarihli Hüccetten Önce.....	249
a) Ağustos 1895'ten Önce	249
b) Ağustos 1895 – Aralık 1898 Arası.....	251
2. 1898 Tarihli Hüccetten Sonra.....	251
III. Arazinin Fizikî Olarak Taksimi: Hisselerin Arazi Üzerinde Belirlenmesi	252
A. Gerçek Hisse Sayısı Kaçtır?.....	253
B. Bir Hisse = 60 Dönüm Tarla + 2 Dönüm Arsa	253
C. Köy Yerleşim Yerin Seçimi ve Planının Çizilmesi.....	254
D. Tarlaların Planının Çizilmesi ve Ölçülmesi	257
E. 1895'te Köy Kurulurken Taksim Edilen Arazi	260
F. 1895'te Köy Kurulurken Taksim Harici Bırakılan Yerler	261
1. Taksim Harici Bırakılan Birinci Grup Yer: Ece Gölü.....	261
2. Taksim Harici Bırakılan İkinci Grup Yer: Meralar.....	262
a) 1895'te Mera Olarak Ayrılan ve Günümüzde Mera Olan Yerler.....	263
b) 1895'te Mera Olarak Ayrılan Ama Günümüzde Tarla Olan Yerler (1895'te Paylaşılmamış, Ama Günümüzde Paylaşılmış Araziler).....	264
aa) Sarıyer Tepesi, Sarıyer Sırtı ve Demirköprü Mevkii.....	264
bb) Ada Hisseleri, Doğancı, Akköprü ve Güleçköy Yanları	265

c) Diğer Mera Parçaları	265
d) 2008 Öncesi Ece Gölü'nün Kulaklarındaki Meralar	266
e) 2008 Öncesi Gölboylarındaki Meralar	267
f) 1895'te Toplam Mera Büyüklüğü	268
g) 1895'te Neden Bu Kadar Büyük Mera Bırakıldı?.....	268
h) Neden Köy Yerleşim Yerine Yakın Alanlar Mera Olarak Ayrıldı?	268
3. Taksim Harici Bırakılan Üçüncü Grup Yer: "Hâli Araziler".....	269
4. Taksim Harici Bırakılan Dördüncü Grup Yer: Köy Tüzel Kişiliğine Ait Tarlalar	270
5. Taksim Harici Bırakılan Beşinci Grup Yer: Orta Malları ve Diğer Yerler	270
Özet: 1895'te Arazinin Dağılımı	270
IV. Köy Kurulmasından Daha Sonra Yapılan Taksimler	272
A. 1920'li Yıllarda Köyün Güney Meralarının Bir Kısımının Paylaşılması	272
B. 1963'te Ece Gölü'nün Kurutulması ve Paylaşılma Teşebbüsü	276
C. 1990'larda Meraların bir Kısımını Paylaşma Teşebbüsü	278
V. Özet: Günümüzde Kayaaltı Çiftliği Arazisi Kime Ait?.....	280
VI. 1895'te Satın Alınan Çiftlik Kimler Arasında Taksim Edildi?	
Hissedarlar Kimlerdir?	282
A. Bir "Hissedarlar Listesi" Var mı?.....	282
1. Tapuda Bir "Hissedarlar Listesi" Yoktur	284
2. Hüccette de Bir "Hissedarlar Listesi" Yoktur.....	284
B. "Daktilo Hissedarlar Listesi"	284
C. Hissedarlar Listesi Hakkında Gözlemler.....	292
D. Hissedarlar Listesi Kimin Tarafından Düzenlenmiştir?.....	293
E. Hissedarlar Listesi Hangi Tarihte Düzenlenmiştir?	294
F. Hissedarlar Listesinin Sütunları Hakkında Gözlemler	295
1. Hisse Miktarları Sütunu	295
2. Adı ve Şöhreti Sütunu	296
G. Hissedar Sayısı ve Hisse Miktarları Hakkında Gözlemler	297
H. Hissedar Listesinde Zaman İçinde Değişim.....	303
Kayaaltı Çiftliği'nde Mülkiyet Değişimi Şeması	305
Sonuç	307
English Abstract	311
Ownership Change	314
Bibliyografya	317
Dizin.....	329

(Kutular, Belgeler, Fotoğraflar ve Haritalar listeleri izleyen sayfalardadır).

KUTULAR

KUTU 2.1: Sultançeşme ve Sultanbayırı.....	29
KUTU 2.2: Kayaaltı Çiftliği Arkeolojisi	31
KUTU 5.1: 1600’lerde ve 1700’lerde Köylerin Perakende ve Perişan Olması ve Çiftliklere Dönüşmesi Olgusu.....	76
KUTU 5.2: Ece Gölü’nün 1500’lerdeki Hukukî Statüsü	78
KUTU 5.3: Ağa Hüseyin Paşa.....	88

BELGELER

Belge 2.1: 1574 Tarih ve TK.GM.d 35 Numaralı Biga Livası Mufassal Tahrir Defterinde Sarıyer Yaylak ve Kışlağı.....	34
Belge 3.1: 30 Teşrinisani 1330 Tarihli Keşif Raporunun Üstündeki Tapu Kayıtları ..	43
Belge 4.1: 1574 Tarihli Biga Mufassal Tahrir Defterinin Ön Dış Kapağından Bir Kesit	65
Belge 4.2: 1574 Tarih ve TK.GM.d, 35 Numaralı Biga Mufassal Tahrir Defterinde Kayaaltı Kışlağı	66
Belge 4.3: 1516 Tarih ve TT.d 59 Numaralı Biga Mufassal Tahrir Defterinde Sekban İbrahim Köyü.....	67
Belge 4.4: 1574 Tarih ve TK.GM.d 35 Numaralı Biga Mufassal Tahrir Defterinde Sekban İbrahim Köyü.....	67
Belge 4.5: 1516 Tarih ve TT.d 59 Numaralı Biga Mufassal Tahrir Defterinde Sekban İbrahim Köyü’ndeki Yaylak, Kışlak ve Çayır	68
Belge 4.6: 1523 Tarih ve TT.d 72 Kodlu İcmal Defterde Koçmar ve Komşu Köyler.....	70
Belge 4.7: KK.d 2767 Kodlu Avarız Haneleri Defteri Birinci Yaprağından Bir Kesit	71
Belge 4.8: 1660 Avarız Hane Sayımına Göre Kayaaltı Cemaati	72
Belge 4.9: Belge 4.9: 1660 Avarız Sayımına Göre Kayaaltı Cemaatinin Vakıf Reayası Statüsü	72
Belge 4.10: 1696 Avarız Sayımına Göre Kayaaltı Köyü	73
Belge 5.1: 1660 Tarihli Biga Avarız Defterinde Kargı (Kargu) Köyü.....	77
Belge 5.2: Ece Gölü Köyünden Alınan Balıklagu ve Sazlık Resmi	79
Belge 5.3: 1530 Tarih ve 166 Sayılı Defterde Ece Gölü Mukataası	79
Belge 5.4: 1840 Tarihli Temettüat Defterinde Kayaaltı Çiftliği’nin Sahibi	82
Belge 5.5: 1840 Tarih ve 16022 Numaralı Temettüat Defterinde Kayaaltı Çiftliği Kaydından Bir Kesit.....	90
Belge 5.6: Mehmet Vasıf Paşa’nın Bahri Sefid Boğazı Muhafızlığına ve Biga Mutasarrıflığına Atanmasına Dair Hicrî 11 Zilkade 1251 (Miladî 28 Şubat 1836) Tarihli Hattı Hümayun Sureti.....	93

Belge 5.7: Ece Gölü Kayaaltı Çiftliği'ne İlişkin Temmuz 1306 (Temmuz 1890) Yoklama Tarihli Defter-i Hakanî Kaydı	100
Belge 5.8: Ece Gölü Kayaaltı Çiftliği'ne İlişkin Rumî Temmuz 1306 Tarihli Daimî Tapu Kaydı.....	102
Belge 6.1: Çiftlikyeri'ndeki Mezar Taşı Kitabesinin Karbon Kopyası	119
Belge 7.1: 1840 Tarihli ve 16022 Numaralı Biga Kazası Temettüat Defterinin Kapağından Bir Kesit	124
Belge 7.2: 1840 Tarihli 16022 Numaralı Temettüat Defterinde Kayaaltı Çiftliği.....	124
Belge 7.3: 1840 Tarihli Biga Kazası Temettüat Defterine Göre Kayaaltı Çiftliği'nde Tarla Büyüklüğü.....	126
Belge 7.4: 1516 Tarih ve 59 Numaralı Biga Mufassal Defterinde “Ada”	127
Belge 7.5: 1840 yılında Kayaaltı Çiftliği'nde Manda Varlığı	130
Belge 7.6: 1840 Temettüat Defterine Göre Kayaaltı Çiftliği'nde İnek Varlığı	132
Belge 7.7: 1840 Temettüat Defterine Göre Kayaaltı Çiftliği'nde Deve Varlığı	133
Belge 7.8: 1840 Temettüat Defterine Göre Kayaaltı Çiftliği'nde At Varlığı	134
Belge 7.9: 1840 Temettüat Defterine Göre Kayaaltı Çiftliği'nde Koyun Varlığı	135
Belge 7.10: 1840 Temettüat Defterine Göre Kayaaltı Çiftliği'nde Zenci Köleler	136
Belge 7.11: 1840 Tarihli ve 16022 Numaralı Temettüat Defterinin Kapağından Bir Kesit	139
Belge 7.12: 1840 Yılında Kayaaltı Çiftliği'nin Çoban Kethüdası Nikola.....	140
Belge 7.13: 1840 Yılında Kayaaltı Çiftliği'nin İkinci Çobanı Tanaş.....	142
Belge 7.14: 1840 Yılında Kayaaltı Çiftliği'nin Üçüncü Çobanı Ostovyo	142
Belge 7.15: 1840 Yılında Kayaaltı Çiftliği'nin Dördüncü Çobanı Yovan	144
Belge 7.16: 1840 Yılında Kayaaltı Çiftliği'nin Beşinci Çobanı Vulço.....	145
Belge 7.17: 1840 Yılında Kayaaltı Çiftliği'nin Değeri ve Gelirleri.....	149
Belge 7.18: 1840 Yılında Kayaaltı Çiftliği'nden Vergi Alınmaması.....	150
Belge 8.1: 1844-1845 Biga Kazası Temettüat Defteri	151
Belge 8.2: 1844-1845 Biga Kazası Temettüat Defterine Göre Kayaaltı Çiftliği	152
Belge 9.1: Kayaaltı Çiftliği'ne Muhacir İskan Edilmesine Dair Habibe Hanım'ın Şikâyet Dilekçesi Üzerine Dahiliye Nezaretinin Yazısı.....	167
Belge 9.2: Kayaaltı Çiftliği'nin Çayırına Güleç Köy Ahalisi Tarafından Müdahale Edilmesi Hakkında Şikayetle İlgili Dahiliye Nezaretinin 30 Mayıs 1887 Tarihli Yazısı	170
Belge 9.3: Kayaaltı Çiftliği'ne Komşu Köylerin Ahalisi Tarafından Yapılan Müdahale Hakkında Dahiliye Nezaretinin Biga Mutasarrıflığına Yazdığı Hicrî 19 Şevval 1308 (Miladî 28 Mayıs 1891) Tarihli Yazı	171
Belge 9.4: Kayaaltı Çiftliği'ne Komşu Köylerin Ahalisi Tarafından Müdahalesi Hakkında Dahiliye Nezaretinden Biga Mutasarrıflığına Yazılan 21 Rebiülevvel 1309 (Rumî Teşrinievvel 1307, Miladî 25 Ekim 1891) Tekit Yazısı.....	173
Belge 9.5: Kayaaltı Çiftliği'ne Kayapınar Köyü Ahalisi Tarafından Yapılan Müdahalenin Önlenmesi Hakkında Dahiliye Nezaretinden Biga Mutasarrıflığına Yazılan Tekit Yazısı	174

Belge 9.6: Kayaaltı Çiftliği'ne Komşu Köylerin Ahalisi Tarafından Müdahalesi Konusunda Biga Mutasarrıfı Ziver Paşa'nın Dahiliye Nezaretine Gönderdiği 3 Kasım 1891 Tarihli Cevap Yazısı.....	176
Belge 9.7: Dahiliye Nezaretinin Muhacirin Komisyonu Riyasetine ve Biga Mutasarrıf-lığına Gönderdiği Hicrî 23 Muharrem 1310 (Miladî 17 Ağustos 1892) Tarihli Yazısı.....	180
Belge 9.8: Dahiliye Nezaretinin Sadarete Gönderdiği Hicrî 10 Rebiülahir 1307 (Miladî 4 Aralık 1889) Tarihli Arzı (Kesit).....	182
Belge 9.9: Dahiliye Nezaretinin Muhacirin Komisyonu Riyasetine Yazdığı 2 Cemaziyelevvel 1310 (Rumî 10 Teşrinisani 1308, Miladî 22 Kasım 1892) Tarihli Yazı.....	183
Belge 9.10: Biga Mutasarrıfının Dahiliye Nezaretine Yazdığı Hicrî 18 Şaban 1311 (Rumî 12 Şubat 1309, Miladî 24 Şubat 1894) Tarihli Yazı.....	187
Belge 10.1: Dahiliye Nezaretinin Defter-i Hakanî Nezaretine Gönderdiği Hicrî 22 Şaban 1312, Rumî 5 Şubat 1310 (Miladî 18 Şubat 1895) Tarihli Yazı.....	192
Belge 10.2: Ece Gölü'nün Ağustos 1895 Tarihli Satışının Tapu Kaydı.....	195
Belge 10.3a: 1314 (1898) Tarih ve 484 Sayılı Hüccet (Biga Noteri Hikmet Serim Tarafından Yapılmış 24/7/1940 Tarih ve Cilt 139/3, No 641 Sayılı Yazı Çevrimi)	199
Belge 10.3b: Üstteki Belgenin Temizi.....	200
Belge 10.4: Çanakkale Vilayeti Tapu Komisyonunun 16 Ekim 1940 Tarih ve 85 Sayılı Kararının Birinci Sayfa İlk Paragraf ve İkinci Sayfa İkinci Paragraf (Daktilo Metnin Görüntüsü).....	208
Belge 10.5: Hicrî 1 Recep 1324 (Rumî 8 Ağustos 1322, Miladî 21 Ağustos 1906) Tarihli Biga Kazası Mahkeme-i Bidayet Tasdikli İkrar.....	211
Belge 10.6: Abdülfettah'ın Şura-yı Devlet Mülkiye Dairesine Verdiği Rumî 21 Nisan 1323 (Miladî 4 Mayıs 1907) Tarihli Dilekçesinin Görüntüsü	216
Belge 10.7: 1895 Yılında Biga Kazası Muhacir Köyleri Listesinden Kesit	218
Belge 10.8: Muhsin Oğlu Abdülfettah'ın Rumî 21 Nisan 1323 (Miladî 4 Mayıs 1907) Tarihli Arzuhâlinin İsim, Pul ve Mühür Kısmı.....	223
Belge 11.1a: Yeniçiftlik Köyü Hissedarlar ve Hisse Miktarları Listesi.....	285
Belge 11.1b: Yukarıdaki Daktilo Listenin Temizi	287

FOTOĞRAFLAR

(Not: Kitapta verilen fotoğrafların kaynağı ilgili fotoğrafın altında belirtilmiştir. Kaynağı ayrıca belirtilmemiş olan fotoğraflar tarafımızdan çekilmiştir).

Fotoğraf 2.1: Kayaaltı (Batıdan Doğuya Bakış) (16 Haziran 2024)	18
Fotoğraf 2.2: Kayaaltı (Güneyden Kuzeye Bakış) (16 Haziran 2024).....	18
Fotoğraf 2.3: Kayaaltı (Kuzeyden Güneye Bakış) (16 Haziran 2024).....	19
Fotoğraf 2.4: Kaayaaltı (Kuzeyden Güneye Bakış) (16 Haziran 2024).....	19

Fotoğraf 2.5: Kaya Tepesi Sergen Kayaları (Kuzeyden Güneye Bakış) (16 Haziran 2024)	20
Fotoğraf 2.6: Sarıyer Tepesi'ndeki Tarladan Bir Görüntü (30 Temmuz 2014)	23
Fotoğraf 2.7: Sarıyer Tepesi'ndeki Tarladan Bir Görüntü (Kuzeydoğu'dan Kuzeybatı Yönüne Bakış) (30 Temmuz 2014)	24
Fotoğraf 2.8: Sarıyer Tepesi'ndeki Tarladan Bir Görüntü (30 Temmuz 2014)	24
Fotoğraf 2.9: Sarıyer Tepesi'ndeki Tarladan Bir Görüntü (30 Temmuz 2014)	25
Fotoğraf 2.10: Sarıyer Tepesi'ndeki Tarladan Bir Görüntü (30 Temmuz 2014)	25
Fotoğraf 2.11: Sarıyer Tepesi'ndeki Tarladan Bir Görüntü (30 Temmuz 2014)	26
Fotoğraf 2.12: Sarıyer Tepesi Civarından Çıktığı Söylenen Sütun Başlığı ve Kaidesi (23 Eylül 2024)	28
Fotoğraf 2.13: Sarıyer Tepesi Civarından Çıktığı Söylenen Sütun Başlığı ve Kirişi (23 Eylül 2024)	29
Fotoğraf 2.14: Sultanbayırı Sergen Kayaları Karşısındaki Yerleşim Yeri Kalıntıları (30 Temmuz 2014)	29
Fotoğraf 2.15: Sultanbayırı Kaya Karşısındaki Yerleşim Yeri Kalıntıları (30 Temmuz 2014)	31
Fotoğraf 2.16: Sultanbayırı Kaya Karşısındaki Yerleşim Yeri Kalıntıları (30 Temmuz 2014)	32
Fotoğraf 2.17: Çiftlikyeri'nden (5 Eylül 2014)	42
Fotoğraf 2.18: Çiftlikyeri'nden (5 Eylül 2014)	42
Fotoğraf 2.19: Çiftlikyeri'nden (5 Eylül 2014)	42
Fotoğraf 2.20: Çiftlikyeri'nden (5 Eylül 2014)	42
Fotoğraf 2.21: Çiftlikyeri'nde Bulunan Çeşitli Taş Bloklarına Örnekler (5 Eylül 2014)	43
Fotoğraf 2.22: Çiftlikyeri'nde Bulunan Çeşitli Taşlar (5 Eylül 2014)	43
Fotoğraf 2.23: Çiftlikyeri Kadastro Mihenk Taşının Yanında Tarladan Çıkıp Yığılan Taşlar (5 Eylül 2014)	43
Fotoğraf 5.1: Vasıf Mehmet Paşa	84
Fotoğraf 5.2: James William Whittall	105
Fotoğraf 5.3: James William Whittall'ın İstanbul Haydarpaşa'daki İngiliz Mezarlığındaki Mezarı	106
Fotoğraf 6.1: Çiftlikyeri'ndeki Mezar Taşının Fotoğrafı (1995)	6.2
Fotoğraf 7.1: Yel Değirmeni Tepesi (4 Şubat 2008)	128
Fotoğraf 7.2: Yel Değirmeni Tepesi (Kaçak Kazı Çukurları) (13 Eylül 2013)	129
Fotoğraf 7.3: Yel Değirmeni Tepesi (Duvar veya Temel Kalıntısı) (5 Eylül 2014)	130
Fotoğraf 7.4: Yel Değirmeni Tepesi (Duvar veya Temel Kalıntısı) (5 Eylül 2014)	130
Fotoğraf 7.5: Yeniçiftlik Köyü Kabalıkaltı Mevkiinde Otlayan Koyun Sürüsü (19 Mayıs 2024)	146
Fotoğraf 9.1: Reginald La Fontaine Whittall (1872-1952)	188
Fotoğraf 9.2: HMS Cockatrice	189
Fotoğraf 10.1: Abdülfettah'ın Mezar Taşı (Yeniçiftlik Köyü Mezarlığı)	224
Fotoğraf 10.2: Kaymakam Tepe'den Kuzeye Bakış (15 Haziran 2024)	236

Fotoğraf 10.3: Kaymakam Tepe'den Doğuya Bakış (15 Haziran 2024).....	236
Fotoğraf 11.1: 12 Şubat 1967 Tarihinde Cumhuriyet Caddesi Halkevinin Önü....	255
Fotoğraf 11.2: 29 Mayıs 2004 Tarihinde Cumhuriyet Caddesi	255
Fotoğraf 11.3: Cumhuriyet Caddesi (Kuzey Girişi) (30 Mayıs 2004)	256
Fotoğraf 11.4: Ece Gölü Kanalının Kazılması (30 Ağustos 1963)	277

HARİTALAR

(Not: Kitapta verilen haritaların kaynağı ilgili haritanın altında belirtilmiştir.
Kaynağı ayrıca belirtilmemiş olan haritalar tarafımızdan çizilmiştir. Harita
altlığının kaynağı ayrıca belirtilmiştir).

Harita 2.1: 1895 Yılı İtibarıyla Kayaaltı Çiftliği'nin Sınırları.....	16
Harita 2.2: Kayaaltı Mevkii (Çanakakale, Biga, Yeniçiftlik Köyü)	17
Harita 2.3: Sarıyer Tepesi-Sultançeşme Arasındaki Yerleşim Yeri Kalıntıları	23
Harita 2.4: Kayaaltı Çiftliği ve Yeniçiftlik'in Merkezleri.....	37
Harita 2.5: Çiftlikyeri ("Yeniçiftlik" İsimli Çiftliğin Merkezinin, yani Binalarının Bunduğu Yer)	38
Harita 2.6: Heinrich Kiepert'in Haritasında "Yeni Tchiftlik" (1890-1892)	39
Harita 3.1: Kayaaltı Çiftliği Sınırları.....	53
Harita 3.2: Yeniçiftlik Köyü Arazisi Yüzölçümü.....	57
Harita 3.3: Yeniçiftlik Köyü Arazisi Yüzölçümü (Örnek Olarak Seçilmiş Kesit)	58
Harita 3.4: Yandex Maps'a Göre Yeniçiftlik Köyü Arazisi Yüzölçümü	59
Harita 3.5: İbrahimbey Çiftliği ve Çalıburnu Çiftliği'nin Toplam Yüzölçümü.....	61
Harita 3.6: Kayapınar Köyü ile Yeniçiftlik Köyü Arasındaki Sınır.....	63
Harita 7.1: Yel Degirmeni Tepesi	128
Harita 11.1: 1895 Yılında ve Günümüzde Yeniçiftlik Köyü Meraları.....	262
Harita 11.2: Tokatkırı Kulağında Hudut ve Mera Parçaları.....	266
Harita 11.3: 1895'te Mera Bırakılan, Ama 1910 veya 1920'lerde Paylaşılan Arazi.....	274
Harita 11.4: Lofça-i Cedit Nam-ı Diğer Yeniçiftlik Köyünün Güney Sınırı.....	279
Harita 11.5: 1993'te Paylaşılmaya Teşebbüs Edilen Mera Parçası	280
Harita 11.6: Günümüzde Kayaaltı Çiftliği Arazisinin Dağılımı.....	282

UYDU GÖRÜNTÜSÜ

Uydu Görüntüsü 2.1: Sarıyer Tepesi'ndeki Bazı İzler.....	23
Uydu Görüntüsü 2.2: Sultanbayırı Kaya Tepesi Karşısı Yerleşim Yeri	30
Uydu Görüntüsü 11.1: Yeniçiftlik Köyü (<i>Google Earth</i> , 10 Nisan 2020)	266

GAZETE KUPÜRÜ

Gazete Kupürü 10.1: <i>Biga'nın Sesi</i> , 29 Ağustos 1972	234
--	-----

Bu “İçindekiler” şu kitabın “İçindekiler”idir:

Kemal Gözler, *Kayaaltı Çiftliği Tarihi*, Bursa, Ekin, 2025, XVIII+340 s.

Bu Sayfa: <https://www.kemalgozler.com/icindekiler.pdf>

Bağlı Olduğu Üst Sayfa: <https://www.kemalgozler.com/kayaalti.htm>

Ana Sayfa: <https://www.kemalgozler.com/index.htm>

Editör: Kemal Gözler

E-Posta: kgozler1@hotmail.com

Yayın Tarihi: 5 Aralık 2025